

Sygn. akt III AUa 471/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 sierpnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Gawda
Sędziowie:	SA Elżbieta Czaja SA Bogdan Świerk (spr.)
Protokolant: Anna Szymanek-Leziak	

po rozpoznaniu w dniu 27 sierpnia 2014 r. w Lublinie

sprawy M. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o odmowę wszczęcia postępowania w przedmiocie umorzenia należności z tytułu składek

na skutek apelacji wnioskodawcy M. M.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 11 marca 2014 r. sygn. akt VII U 2569/13

I. uchyla zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. i przekazuje sprawę temu organowi rentowemu do ponownego rozpoznania;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. na rzecz M. M. kwotę 30 (trzydzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

III AUa 471/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 września 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił M. M. wszczęcia postępowania w przedmiocie umorzenia jego należności z tytułu nieopłaconych składek. Z uzasadnienia decyzji wynika, że chodzi o nieopłacone składki na ubezpieczenie zdrowotne wnioskodawcy.

W odwołaniu pod tej decyzji, kwestionując jej prawidłowość, M. M. wnosił o jej zmianę i orzeczenie, że umorzeniu podlegają nieuiszczone przez niego składki na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy.

Po jego rozpoznaniu Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 11 marca 2014 r. oddalił odwołanie M. M.. Swoje rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na poniższych ustaleniach faktycznych oraz ich ocenie prawnej: w okresie czasu od dnia 1 października 2002 r. do dnia 31 marca 2009 r. M. M. z tytułu prowadzonej przez siebie pozarolniczej działalności gospodarczej podlegał tylko ubezpieczeniu zdrowotnemu. Za okres od stycznia 2003 r. do marca 2009 r. nie zapłacił składek na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu powyższej działalności. Równolegle M. M. posiadał tytuł do objęcia go obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi gdyż pozostawał on także w stosunku pracy.

W dniu 19 lipca 2013 r. M. M. wystąpił do pozwanego organu rentowego z wnioskiem o umorzenie jego nieopłaconych należności z tytułu składek wraz z odsetkami w oparciu o przepisy ustawy z dnia 9 listopada 2009 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U z 2012 r., poz.1551 – dalej podawaną jako ustawa abolicyjna). W załatwieniu tego wniosku organ rentowy wydał decyzję z dnia 9 lipca 2013 r. odmawiającą wszczęcia postępowania w tym przedmiocie.

Sąd Okręgowy zauważył, że decyzja pozwanego, inicjująca postępowanie sądowe w tej sprawie, stanowi rozstrzygnięcie proceduralne. Sądowa kontrola decyzji organu rentowego następuje – co do zasady – jedynie na płaszczyźnie materialno-prawnej. Jednak przedmiotową decyzją pozwany rozstrzygał o przesłankach podjęcia postępowania w przedmiocie umorzenia składek. Dlatego Sąd Okręgowy przyjął, że była to decyzja wydana w zakresie umarzania należności z tytułu składek i dlatego oceniał istnienie przesłanek warunkujących umorzenia należności z tytułu zaległych składek. Według sądu pierwszej instancji organ rentowy trafnie przyjął, że wnioskodawca nie może skorzystać z umorzenia swoich zaległych składek na ubezpieczenie zdrowotne bo z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej M. M. nie podlegał ubezpieczeniom społecznym. Dlatego jego odwołanie jako bezzasadne podlegało oddaleniu.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wywiódł M. M. wnosząc o jego zmianę przez orzeczenie o umorzeniu nieopłaconych przez niego składek na ubezpieczenie zdrowotne, ewentualnie o uchylenie tego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Skarżący zarzucił:

- naruszenie prawa materialnego – art. 1 ust. 6 ustawy abolicyjnej przez jego błędną wykładnię i uznanie, że w przypadku, gdy wniosek o umorzenie należności nie obejmował także składek na ubezpieczenia; emerytalne, rentowe i wypadkowe, to nie ma możliwości umorzenia zaległych składek na ubezpieczenie zdrowotne, oraz

- art. 193 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przez jego niezastosowanie w sytuacji gdy istnieje zagadnienie prawne mające wpływ na rozstrzygnięcie i wymagające przedstawienia tego zagadnienia Trybunałowi Konstytucyjnemu celem zbadania zgodności przepisu art. 1 ust. 6 ustawy abolicyjnej z art. 32 ust.1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

W uzasadnieniu apelacji jej autor przedstawił swoją argumentację na poparcie zgłoszonych zarzutów. Sprowadza się ona do twierdzenia, że art. 1 ust. 6 ustawy abolicyjnej, w wykładni przedstawionej przez organ rentowy i zaakceptowanej przez Sąd Okręgowy, narusza konstytucyjną zasadę równości wyrażoną w art. 32 ust.1 ustawy zasadniczej.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje: w żaden sposób nie można podzielić poglądu sądu pierwszej instancji, że organ rentowy rozstrzygał o istnieniu przesłanek pozwalających (albo też nie) na umorzenie należności z tytułu zaległych składek wnioskodawcy na ubezpieczenie zdrowotne. Decyzja pozwanego, kontrolowana w tej sprawie, składa się z dwóch części: pierwsza, to rozstrzygnięcie w przedmiocie żądania strony i druga, zatytułowana uzasadnienie, zawiera motywację tego rozstrzygnięcia.

Z pierwszej części decyzji w oczywisty sposób wynika, że pozwany, w zakresie żądania zgłoszonego przez wnioskodawcę, odmówił wszczęcia postępowania. Zatem organ rentowy nie rozstrzygał o zasadności roszczenia ubezpieczonego przyjmując, że istnieją przeszkody formalno-prawne do rozstrzygnięcia w tym przedmiocie.

W tej sytuacji organ rentowy nie rozpoznał wniosku M. M. lecz bezzasadnie odmówił mu wszczęcia postępowania w tej sprawie. Zupełnie innym zagadnieniem jest ocena zgłoszonego roszczenia ale nie stanowi ona przeszkody tamującej wszczęcie postępowania. Dlatego organ rentowy powinien rozpoznać wniosek ubezpieczonego pod kątem jego merytorycznej zasadności i albo uznać zgłoszone w nim żądanie albo też odmówić jego uwzględnienia.

Nie było więc potrzeby wypowiedania się przez Sąd Apelacyjny o merytorycznej wartości zarzutów apelacyjnych oraz trafności ich motywacji skoro organ rentowy nie zajął merytorycznego stanowiska w kwestii zasadności wniosku ubezpieczonego.

Wskazać przy tym także należy, że ustawodawca nie wyposażył sądu pierwszej instancji w stosowne narzędzie prawne pozwalające mu na zwrócenie organowi rentowemu żądania ubezpieczonego do ponownego rozpoznania, w sytuacji gdy sprawa dotarła już na etap postępowania rozpoznawczego.

Z tych zatem względów i z mocy art. 477^{14a} kpc Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku.